

ADVIES NR. 2.430

Zitting van dinsdag 22 oktober 2024

Uitbreiding uitzonderingen vakantiegeld gepensioneerden

3.468

ADVIES NR. 2.430

Uitbreiding uitzonderingen vakantiegeld gepensioneerden

Bij brief van 30 juni 2023 heeft mevrouw K. Lalieux, minister van Pensioenen, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over het hierboven genoemde onderwerp.

De minister schrijft in haar brief dat de Ombudsdienst Pensioenen in zijn jaarverslag 2022 de aanbeveling gaf om de uitzonderingslijst van gevallen waarin vakantiegeld wordt uitbetaald gedurende het jaar waarin het pensioen in het werknemersstelsel ingaat, uit te breiden naar arbeiders die tijdens het jaar voorafgaand aan hun pensionering een ontslagcompensatievergoeding hebben gekregen.

Naast de personen die een ontslagcompensatievergoeding ontvangen, zijn er nog groepen die kunnen worden meegenomen in een uitbreiding van de uitzonderingslijst.

Volgens de minister zou die uitbreiding de geest van de wet volgen, namelijk dat er vakantiegeld gegeven wordt aan elke persoon die onvrijwillig nog geen vakantiegeld ontvangt van de werkgever.

De commissie Individuele Arbeidsverhoudingen – Sociale Zekerheid werd met de bespreking van dit dossier belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 22 oktober 2024 het volgende advies uitgebracht.

1 ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 30 juni 2023 heeft mevrouw K. Lalieux, minister van Pensioenen, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over het eerder genoemde onderwerp.

In artikel 56 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 worden de gevallen bepaald waarin vakantiegeld toegekend wordt. Volgens die bepaling wordt jaarlijks een vakantiegeld toegekend behalve voor het ingangsjaar van het pensioen. Voor het jaar dat volgt op het ingangsjaar wordt het vakantiegeld pro rata toegekend. Er zijn uitzonderingen op die regel. Er wordt evenwel volledig vakantiegeld toegekend vanaf het ingangsjaar van het pensioen indien de betrokken persoon gedurende het volledige jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin het pensioen ingaat, brugpensioen heeft genoten, of ziekte- of invaliditeitsuitkeringen of een uitkering voor onvrijwillige werkloosheid naar aanleiding van een in België uitgeoefende beroepsactiviteit.

De ontslagcompensatievergoeding is niet opgenomen in deze uitzonderingen. Bij de invoering van die vergoeding op 1 januari 2014, teneinde de statuten van arbeiders en bedienden te harmoniseren, werd de pensioenwetgeving niet mee aangepast.

De minister schrijft in haar brief dat de Ombudsdienst Pensioenen in zijn jaarverslag 2022 de aanbeveling gaf om de uitzonderingslijst van gevallen waarin vakantiegeld wordt uitbetaald gedurende het jaar waarin het pensioen in het werknemersstelsel ingaat, uit te breiden naar arbeiders die tijdens het jaar voorafgaand aan hun pensioenering een ontslagcompensatievergoeding hebben gekregen.

Naast de personen die een ontslagcompensatievergoeding ontvangen, zijn er nog groepen die kunnen worden meegenomen in een uitbreiding van de uitzonderingslijst.

Volgens de minister zou die uitbreiding de geest van de wet volgen, namelijk dat er vakantiegeld gegeven wordt aan iedereen die onvrijwillig nog geen vakantiegeld ontvangt van de werkgever.

De Raad heeft zich aandachtig over de adviesaanvraag gebogen maar is er niet in geslaagd een eenparig standpunt te bereiken.

2.1 Standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen

Door een besparingsmaatregel uit 1994 ontvangen werknemers in het eerste pensioenjaar in de regel geen vakantiegeld als gepensioneerd. De motivering achter de maatregel was dat die loontrekkenden sowieso al vakantiegeld als werknemer ontvingen. De wet nam tegelijkertijd een limitatieve lijst van uitzonderingen op. Werknemers die tijdens het eerste pensioenjaar geen vakantiegeld als werknemer ontvingen, behouden het recht op vakantiegeld als gepensioneerde. De wet voorzag zo in uitzonderingen voor wie in het voorafgaande kalenderjaar enkel een vervangingsuitkering voor ziekte, invaliditeit, werkloosheid of SWT (stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag) ontving.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, stellen nu vast dat een werknemer die in het jaar voorafgaand aan de ingangsdatum van zijn pensioen (ingangsjaar -1) uitsluitend een ontslagcompensatievergoeding (OCV) ontving, geen vakantiegeld ontvangt voor het ingangsjaar, noch van zijn voormalige werkgever, noch van de FPD. Het College van Ombudsmannen voor Pensioenen merkte de problematiek op in het jaarverslag 2022. De ombudsmannen bevelen toen aan om de ontslagcompensatievergoeding toe te voegen aan de – hierboven vermelde – lijst van (limitatieve) uitzonderingen.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, stellen na kennisname van de analyses van de FPD en de RVA vast dat de niet-opname van de ontslagcompensatievergoeding (OCV) in de lijst met limitatief opgesomde gevallen een negatief neveneffect heeft voor arbeiders. De OCV zag het daglicht in 2014 in het kader van de harmonisatie van de opzegtermijnen van arbeiders en bedienden. De pensioenreglementering had naar aanleiding van de invoering van de ontslagcompensatievergoeding aangepast moeten worden. De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, stellen zich de vraag of het niet-opnemen van de ontslagcompensatievergoeding in de lijst van (limitatieve) uitzonderingen geen ongelijke behandeling impliceert tussen arbeiders en bedienden, wat haaks staat op de harmonisatiebeweging uit 2014.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, wijzen er bovendien op dat de ontslagcompensatievergoeding een uitdovende regeling is en slechts een beperkt aantal werknemers betreft (203 personen in de loop van 2023). De budgettaire impact is bijgevolg uiterst beperkt: volgens een maximumhypothese 243.000 euro tegen 2030. De FPD ging er voor die raming van uit dat het aantal betrokken personen constant blijft. De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, zijn ervan overtuigd dat die aanname de budgettaire kost overschat, aangezien enkel arbeiders die sinds vóór 1 januari 2014 bij dezelfde werkgever in dienst zijn gebleven, een OCV ontvangen en deze groep logischerwijze steeds kleiner wordt.

Deze groep wordt dubbel gestraft: zij ontvangen een ontslagcompensatievergoeding (geen echte opzeggingsvergoeding) omdat ze ontslagen zijn, en hebben als gepensioneerde geen recht op vakantiegeld in het jaar waarin hun pensioen ingaat.

Rekening houdend met deze vaststellingen en na kennisname van de aanbeveling van de Ombudsdienst Pensioenen, vragen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, dat de uitzonderingslijst wordt uitgebreid zodat het vakantiegeld ten laste van de FPD kan worden uitbetaald in het ingangsjaar voor wie het volledige jaar voorafgaand aan pensionering een ontslagcompensatievergoeding ontving. In een volgende fase vragen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, om de uitzonderingslijst verder uit te breiden voor groepen waarvan wordt vastgesteld dat de geest van de wet niet wordt gerespecteerd. Wie in het eerste pensioenjaar geen vakantiegeld als werknemer ontvangt, zou een recht moeten openen op vakantiegeld als gepensioneerde.

2.2 Standpunt van de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, zijn van oordeel dat de regelgeving waarin wordt bepaald dat de gepensioneerde tijdens het eerste jaar van zijn pensioen geen recht heeft op vakantiegeld, tenzij hij tijdens het kalenderjaar ervoor, enkel een vervangingsinkomen wegens ziekte, invaliditeit, werkloosheid of SWT heeft gekregen, niet aangepast moet worden.

Er bestaat geen enkel gemeenschappelijk punt tussen de ontslagcompensatievergoeding (hierna OCV), die gelijkgesteld wordt met een ontslagvergoeding, en de drie hierboven bepaalde uitzonderingen.

Om de aard van de OCV te begrijpen, moet teruggegaan worden naar de oorsprong ervan. Deze vergoeding *sui generis* ontstond in het kader van de oplossing van het dossier arbeiders en bedienden wat de opzeggingstermijn betreft. Ze moet het verschil tussen een vergoeding die wordt berekend in het stelsel van de bedienden en een vergoeding die wordt berekend volgens het stelsel van de arbeiders voor de vóór 2014 verworven anciënniteit volledig compenseren.

Het betreft een nettovergoeding ten laste van de RVA die het resultaat is van een wettelijke formule. Het is dus geen individuele berekening waarin rekening gehouden wordt met alle individuele parameters, maar wel een globale compensatie.

De OCV wordt gelijkgesteld met een verbrekingsvergoeding voor de berekening van de socialezekerheidsuitkeringen. Dat betekent dat die periode in aanmerking wordt genomen om het recht op werkloosheids- of ziekte-uitkeringen te openen en het wettelijk pensioen te berekenen. Aangezien de uitkering als loon beschouwd wordt, is ze bovendien niet cumuleerbaar met uitkeringen. De werknemer zal de eventuele uitkeringen slechts ten vroegste aan het einde van de door de ontslagcompensatievergoeding gedekte periode ontvangen.

Verder is er in de voorbereidende en overigens onbestaande werkzaamheden, geen enkel argument terug te vinden. De FPD geeft duidelijk aan dat de bedoeling van de wetgever van 1994 noch duidelijk is, noch vaststaat.

Bovendien zijn deze leden van mening dat, indien het recht op vakantiegeld geopend wordt voor arbeiders die in het jaar voorafgaand aan het pensioen een ontslagcompensatievergoeding hebben ontvangen, er in 2024 de facto een verschil in behandeling tussen arbeiders en bedienden wordt ingevoerd in de pensioenregelgeving, terwijl er op dit vlak nooit een verschil is geweest tussen de 2 categorieën werknemers.

Tot slot zijn zij van mening dat dit de eerste schending van een duidelijk beginsel zou zijn. Bovendien wordt in de nota van de FPD vermeld dat de wijziging van de huidige lijst om er het specifieke geval van de werknemer die een ontslagcompensatievergoeding geniet, in op te nemen, het mogelijk zou maken om andere bijzondere gevallen op te nemen.

Gezien die verschillende elementen zijn de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, van mening dat een uitbreiding van de lijst met uitzonderingen noch gerechtvaardigd, noch wenselijk is en brengen zij derhalve een negatief advies uit over de adviesaanvraag betreffende de uitbreiding.
